

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រមសីលធម៌ចៅក្រម

អនុម័តដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
ថ្ងៃទី០៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៧

ចោះតុប្រុងដ្ឋានយោធាសុខាភិបាលកម្ពុជា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រមសីលធម៌ចៅក្រម

អនុម័តដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម

ថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧

បោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយដោយតុលាការកំពូល

ជំពូកទី ១
គោលបំណង

ប្រការ ១ : គោលបំណង

ជំពូកទី ២
គោលការណ៍ ឯករាជ្យភាព

- ប្រការ ២ : គោលការណ៍
- ប្រការ ៣ : ការប៉ុនប៉ងប្រើឥទ្ធិពលលើចៅក្រម
- ប្រការ ៤ : សកម្មភាពនយោបាយ
- ប្រការ ៥ : សមាជិកភាព នៃគណៈកម្មការមួយចំនួនរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល
- ប្រការ ៦ : ទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ខ្លួន និង សង្គម

ជំពូកទី៣
គោលការណ៍ អនាគតិ (ភាពចីនធរ់អៀង)

- ប្រការ ៧ : គោលការណ៍
- ប្រការ ៨ : អាកប្បកិរិយា និង ការធ្វើសវនាការ
- ប្រការ ៩ : ការស៊ើបអង្កេត ឬ ស៊ើបសួររឿងក្តី ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយភាគីនៃរឿងក្តី
- ប្រការ ១០ : ទំនាក់ទំនង វិជ្ជាជីវៈ សង្គម និង គ្រួសារ
- ប្រការ ១១ : សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម
- ប្រការ ១២ : សកម្មភាពសង្គម និង មនុស្សធម៌
- ប្រការ ១៣ : ការផ្តល់សេវាកម្មច្បាប់ និង កិច្ចការច្បាប់
- ប្រការ ១៤ : អត្ថប្រយោជន៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- ប្រការ ១៥ : ការនិយាយស្តីនៅទីសាធារណៈរបស់ចៅក្រម ក្នុងនាមជាបុគ្គល
- ប្រការ ១៦ : ការអប់រំផ្នែកច្បាប់
- ប្រការ ១៧ : ការដកខ្លួនរបស់ ចៅក្រម

ជំពូកទី៤

គោលការណ៍ អាកសុចរិត

- ប្រការ ១៨ : គោលការណ៍
- ប្រការ ១៩ : ពតិមានសម្ងាត់
- ប្រការ ២០ : ការទទួលយកកំណើត (កង្កែប)
- ប្រការ ២១ : អាកប្បកិរិយា និង ការបញ្ជាក់លើឯកសារនានា
- ប្រការ ២២ : ការប្រើប្រាស់នូវមុខតំណែងតុលាការ ឬ អយ្យការ
- ប្រការ ២៣ : ទំនាក់ទំនងជាមួយមន្ត្រី និង បុគ្គលិកតុលាការ ឬ អយ្យការ

ជំពូកទី៥

គោលការណ៍ សេចក្តីថ្លែង

- ប្រការ ២៤ : គោលការណ៍
- ប្រការ ២៥ : ការចូលរួមសាល ក្តីបក់ស្ត្រី លេងល្បែង ជាសមាជិកភាពនៃសកម្មភាពកំសាន្តផ្សេងៗ
- ប្រការ ២៦ : ការចូលរួមជាមួយសាធារណៈជន
- ប្រការ ២៧ : ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ
- ប្រការ ២៨ : អតីតចៅក្រម

ជំពូកទី៦

គោលការណ៍ វិរិយភាព

- ប្រការ ២៩ : គោលការណ៍
- ប្រការ ៣០ : អត្ថិភាពនៃមូលដ្ឋាន ឬ សំអាងហេតុនៃសេចក្តីសម្រេច
- ប្រការ ៣១ : កិច្ចការអាទិភាព
- ប្រការ ៣២ : ការត្រួតពិនិត្យបុគ្គលិកតុលាការ ឬ អយ្យការក្រោមឱវាទ
- ប្រការ ៣៣ : សកម្មភាពផ្ទាល់ខ្លួន

ពេលបំពេញកិច្ចការសុខាភិបាល ឬ អយ្យការ

ចៅក្រមត្រូវមាន :

- វិស័យសង្គមស្រុក = ការបំពេញកិច្ចការប្រកបដោយវិវិធានភាព
- សុចរិតយុត្តិធម៌ = ភាពទៀងត្រង់ និង យុត្តិធម៌
- បញ្ញត្តិការងារ = ការប្រតិបត្តិច្បាប់ឱ្យបានម៉ឺងម៉ាត់
- សមទណ្ឌ = សមភាពនៃទណ្ឌកម្មទៅលើជនដែលប្រព្រឹត្តអំពើល្មើសដូចគ្នា
- បញ្ញាតុបតិវិធី = ការសម្រេចសេចក្តីដែលប្រកបដោយបញ្ញា និង ភាពឆ្លាតវៃ

ត្រូវជៀសវាងនូវអគតិទាំង ៤ គឺ :

- ធនាគតិ = លំអៀងព្រោះស្រឡាញ់
- ទោសាគតិ = លំអៀងព្រោះទោសៈ ឬ ស្តាប់
- ភយាគតិ = លំអៀងព្រោះភ័យខ្លាច
- មោហាគតិ = លំអៀងព្រោះមោហៈ ល្ងង់ អវិជ្ជា

ជំពូកទី ១
គោលបំណង

ប្រការ ១ : គោលបំណង

ក្រុមសីលធម៌នេះមានគោលបំណងពង្រឹងនូវឯករាជភាព និង សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ចៅក្រមទាំងអស់ ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការ ក៏ដូចជាការប្រកាន់នូវឥរិយាបថរបស់ខ្លួននៅក្រៅតុលាការ ។ នៅក្នុងក្រុមសីលធម៌នេះ ចៅក្រមមានន័យថា ចៅក្រមអាសនៈ និង ចៅក្រមអយ្យការ ។

ក្រុមសីលធម៌នេះ គឺជាការបំពេញបន្ថែមលើច្បាប់ និង សេចក្តីណែនាំផ្សេងៗទៀតចំពោះចៅក្រម ដើម្បីបង្កើននូវជំនឿទុកចិត្តពីសាធារណៈជនលើប្រព័ន្ធតុលាការ និង ការពារកេរ្តិ៍ឈ្មោះចៅក្រម ។

ជំពូកទី ២
គោលការណ៍ ៦ ករណីភាព

ប្រការ ២ : គោលការណ៍

ចៅក្រមត្រូវបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ ឈរលើមូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃលើអង្គហេតុ និង ផ្នែកលើចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ ដោយមិនត្រូវទទួលរងនូវឥទ្ធិពលផ្សេងៗ ដូចជា ការអូសទាញ ការភ្លេចបង្កាត់ ការគំរាមកំហែង ឬ ការជ្រៀតជ្រែកពីសំណាក់ជនណាម្នាក់ ឬ ច្រើននាក់ ឬ ហេតុផលអ្វីមួយ ទោះដោយផ្ទាល់ក្តី ឬ ដោយប្រយោលក្តី ដើម្បីបង្ហាញឱ្យគេមើលឃើញថា ជាបុគ្គលមានចរិតយុត្តិធម៌ និង មានមូលឥតិយុត្តិច្បាស់លាស់ក្នុងការវិនិច្ឆ័យសេចក្តី ។ ចៅក្រមត្រូវច្រានចោលនូវការប៉ុនប៉ងទាំងឡាយណា ដែលធ្វើអោយមានឥទ្ធិពលដល់ការវិនិច្ឆ័យសេចក្តីរបស់ខ្លួន ។

ប្រការ ៣ : ការប៉ុនប៉ង ដើម្បីធ្វើអោយមានឥទ្ធិពលដល់ចៅក្រម

ចៅក្រមត្រូវច្រានចោលនូវការប៉ុនប៉ងដាក់ជូន ឬ ស្នើសុំអ្វីដែលមិនមែនជាសេចក្តីបញ្ជាក់ដំបូង ឬ ភស្តុតាងក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការនីតិវិធីតុលាការ ឬ អ្នកតំណាងរបស់ភាគី ។ ប្រសិនបើចៅក្រមនោះមិនអាចច្រានចោលនូវការប៉ុនប៉ងដាក់ជូន ឬ ស្នើសុំនោះទេ ចៅក្រមនោះត្រូវស្នើសុំយោបល់ពីប្រធានអង្គភាពរៀងៗខ្លួន ដើម្បីចាត់វិធានការណ៍តាមច្បាប់ ។

ប្រការ ៤ : សកម្មភាពនយោបាយ

ចៅក្រម ត្រូវស្ថិតនៅជាអព្យាក្រឹត្យក្នុងសកម្មភាពនយោបាយ ។

ប្រការ ៥ : សមាជិកភាព នៃគណៈកម្មការមួយចំនួនរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

ចៅក្រមអាចចូលរួមផ្តល់ទស្សនៈទានដល់រដ្ឋបាលយុត្តិធម៌ និង ការកែលម្អច្បាប់ ដោយប្រើចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ និង បទពិសោធន៍តុលាការ ឬ អយ្យការរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងន័យនេះដើម្បីជាផលប្រយោជន៍សាធារណៈចៅក្រមអាចចូលរួមក្នុងគណៈកម្មការមួយចំនួនរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងទំហំសកម្មភាពដែលចាំបាច់ទាក់ទង នឹងការពិភាក្សាច្បាប់

កែលម្អប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និង លើកកម្ពស់កំណែទម្រង់ច្បាប់ ។

ប្រការ៦ : ទំនាក់ទំនងបុគ្គល និង សង្គម

ចៅក្រមមានសិទ្ធិដឹកនាំជីវិតផ្ទាល់របស់ខ្លួន និង ប្រើប្រាស់សិទ្ធិ និង សេរីភាពដូចប្រជាពលរដ្ឋដទៃទៀតដែរ ។
ប៉ុន្តែចៅក្រមត្រូវធ្វើដំបូងដោយបានច្បាស់លាស់ អំពីតុល្យភាព រវាងតម្រូវការស្របច្បាប់នៃទំនាក់ទំនងបុគ្គល និង សង្គម និង ទំហំហានិភ័យនៃទំនាក់ទំនងនោះ ដែលអាចមានឥទ្ធិពលមិនប្រក្រតីដល់អាកប្បកិរិយា និង ការវិនិច្ឆ័យសេចក្តីរបស់ ខ្លួន ។

ជំពូកទី៣

គោលការណ៍ អនាគតិ (ភាពមិនលំអៀង)

ប្រការ៧ : គោលការណ៍

ចៅក្រមត្រូវមានអាកប្បកិរិយា ទាំងក្នុង និង ក្រៅតុលាការនូវលក្ខណៈអនាគតិរបស់ខ្លួនដើម្បីការពារថែរក្សា និង លើកកម្ពស់ជំនឿទុកចិត្តពីសំណាក់សាធារណៈជន អ្នកមានវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ និង ភាគីវិវាទ ។

ចៅក្រមមិនត្រូវចូលរួមពិភាក្សាជាសាធារណៈ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហា ដែលអាចមាននៅតុលាការឡើយ ព្រោះវា អាចនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ ជំនឿទុកចិត្តអំពីអនាគតិរបស់ចៅក្រម ។

នៅក្នុងការសម្រេចសេចក្តី ចៅក្រម មិនត្រូវធ្វើបុរេវិនិច្ឆ័យ ទាក់ទងទៅនឹង ជាតិសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភេទ សាសនា ឱន្នាការយោបាយ ពិការភាព អាយុ ស្ថានភាពគ្រួសារ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឡើយ ។

ម្ចាស់បណ្តឹងអាជ្ញា ត្រូវស្វែងរកភស្តុតាងដាក់បន្ទុក ដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់ ប៉ុន្តែមិនត្រូវមានភាពលំអៀង ក្នុងការចោទប្រកាន់ឬមិនចោទប្រកាន់ឡើយ គឺត្រូវធានានូវភាពត្រឹមត្រូវ និង ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា ។

ប្រការ៨ : អាកប្បកិរិយា និង ការធ្វើសវនាការ

- នៅពេលដំណើរការនីតិវិធី ចៅក្រមត្រូវ :
- បង្ហាញនូវភាពហ្មត់ចត់ គោរពពេលវេលាធ្វើការ អត់ច្រឡំ ចេះគូរសម មានសីលធម៌ និង យុត្តិធម៌នៅពេល បំពេញកិច្ចការតុលាការ ។
  - មិនអធិប្បាយនូវអ្វីដែលមិនចាំបាច់ និង មិនសមហេតុផលនៅក្នុងតុលាការ ។
  - រក្សាសុភាវ័យជាទីគុណ និង ជៀសវាងនូវការប៉ះទង្គិច ឬ ការសម្តែងណាមួយដែលអាចនាំឱ្យមានការយល់ ច្រឡំ ឬ សង្ស័យអំពីអនាគតិឡើយ ។

ប្រការ៩ : ការស៊ើបអង្កេត ឬ ស៊ើបសួររឿងក្តី ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយភាគីនៃរឿងក្តី

ផ្អែកតាមគោលការណ៍ចំពោះមុខចៅក្រម មិនត្រូវប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយភាគីណាមួយនៅពេលដំណើរការ នីតិវិធីដោយអវត្តមាននៃភាគីម្ខាងទៀតឡើយ លើកលែងតែច្បាប់អនុញ្ញាត ឬ ភាគីម្ខាងទៀតនោះយល់ព្រម ។ ចៅក្រម មិនត្រូវធ្វើការស៊ើបអង្កេត ឬ ស៊ើបសួរអង្គហេតុនៃរឿងក្តីដោយឯកឯង ទើប ផ្ទាល់ខ្លួនទាំងក្នុងតុលាការ ទាំងក្រៅតុលាការ

លើកលែងតែច្បាប់អនុញ្ញាត ។

ចំពោះបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ចៅក្រមត្រូវស៊ើបអង្កេតរាល់អំពើដែលច្បាប់បញ្ញត្តិជាបទល្មើស ប៉ុន្តែពេលដែល ខ្លួនទទួលបាននូវភស្តុតាងដាក់បន្ទុកលើជនសង្ស័យណាមួយដែលគេបានដឹង ឬ មានជំនឿថា ជាភស្តុតាងបានមកពីការប្រើ ប្រាស់វិធីមិនស្របច្បាប់ដែលបានរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើសិទ្ធិរបស់ជនជាប់សង្ស័យរូបនោះ ជាពិសេសទាក់ទងនឹងការធ្វើ ទារុណកម្ម ឬ ប្រព្រឹត្តកម្មអមនុស្សធម៌ ឬ សកម្មភាពរំលោភលើសិទ្ធិមនុស្សផ្សេងៗទៀតនោះត្រូវបដិសេធមិនប្រើ ភស្តុតាងបែបនោះ ដើម្បីដាក់បន្ទុកលើជនសង្ស័យឡើយ ហើយត្រូវចាត់គ្របវិធានការណ៍ចាំបាច់ទាំងអស់ដើម្បីធានាថា បុគ្គល ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះការប្រព្រឹត្តខាងលើត្រូវបាននាំខ្លួនទៅកាន់តុលាការភ្លាម ។

ប្រការ១០ : ទំនាក់ទំនង វិជ្ជាជីវៈ សង្គម និង គ្រួសារ

នៅពេលបំពេញការងារ ចៅក្រមអាចជួប និង ពិភាក្សាជាមួយអ្នកមានវិជ្ជាជីវៈច្បាប់បាន ។ ចៅក្រមក៏ អាចចូលរួមផងដែរ ក្នុងសកម្មភាពសង្គមរួមគ្នាជាមួយសមាជិកមកពីផ្នែកដទៃដែលផ្តល់សេវាកម្មច្បាប់ ។

ចៅក្រមមិនត្រូវជំនុំជំរះរឿងក្តីណា ដែលមានមេធាវីមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធជាមិត្តភក្តិជាមួយខ្លួន ឡើយ ។

ប្រការ១១ : សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម

ចៅក្រមមិនអាចធ្វើជំនួញដើម្បីបានទទួលនូវប្រាក់កំរៃឬអត្ថប្រយោជន៍អ្វីឡើយ ពីព្រោះថា សកម្មភាពនោះ អាចរំខានដល់ការបំពេញការងារត្រឹមត្រូវ និង មានប្រសិទ្ធិភាពរបស់ខ្លួន ឬ អាចគេយល់ថា ចៅក្រមប្រើប្រាស់តួនាទីរបស់ ខ្លួនដើម្បីរកស៊ី ឬ អាចធ្វើឱ្យចៅក្រម មានទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយបុគ្គល ដែលអាចមានរឿងក្តីនៅតុលាការ ។

ប្រការ១២ : សកម្មភាពសង្គម និង មនុស្សធម៌

ចៅក្រមត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យចូលរួមសកម្មភាពក្នុងសង្គមជាលក្ខណៈពលរដ្ឋឯកជន ដែលទាក់ទងដល់ មនុស្សធម៌ និង អប់រំ ប៉ុន្តែត្រូវជៀសវាងនូវសកម្មភាពណាមួយដែលឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញអំពីភាពលំអៀងរបស់ខ្លួន ឬ រំខានដល់ការបំពេញកិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការ និង មិនត្រូវប្រើប្រាស់កិត្យានុភាពនៃមុខតំណែងតុលាការ ឬ អយ្យការ ដើម្បីទាញយកផលប្រយោជន៍សំរាប់អង្គការ ឬ ក្រុមពិសេសណាមួយឡើយ ។

ប្រការ១៣ : ការផ្តល់សេវាកម្មច្បាប់ និង កិច្ចការច្បាប់

ចៅក្រមមិនត្រូវផ្តល់សេវាកម្មច្បាប់ឡើយ ។ ប្រសិនបើចាំបាច់ ក្រៅពីតួក្តីនៃសំណុំរឿងដែលខ្លួនទទួល បន្ទុក អាចផ្តល់បាន តែមិនត្រូវយកកំរៃឡើយ ។

ចៅក្រមអាចធ្វើកិច្ចការច្បាប់ជាលក្ខណៈផ្ទាល់ខ្លួនបានដូចជា ការបង្រៀន ការសរសេរសៀវភៅ និង វណ្ណកម្ម ផ្សេងៗ ដើម្បីទទួលបានកម្រៃ ។

ប្រការ១៤ : អត្ថប្រយោជន៍ហិរញ្ញវត្ថុ

ចៅក្រមមិនត្រូវមានអត្ថប្រយោជន៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឬ អត្ថប្រយោជន៍អ្វីផ្សេង ទោះដោយផ្ទាល់ក្តី ឬ ដោយ

ប្រយោលក្តី ក្នុងរឿងក្តីដែលខ្លួនកាន់ឡើយ ។

ប្រការ១៥ : ការធិយាយស្តីនៅទិសាធារណៈរបស់ចៅក្រម ក្នុងនាមជាបុគ្គល

សេចក្តីថ្លែងរបស់ចៅក្រម អំពីបញ្ហាច្បាប់អាចមានតម្លៃចម្រើន ក្នុងការជំរុញឱ្យមានការយល់ដឹងពីសាធារណៈជន លើប្រព័ន្ធតុលាការ និង ការអភិវឌ្ឍន៍ច្បាប់ ។ ក៏ប៉ុន្តែចៅក្រមត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្នថា ការថ្លែងជាសាធារណៈរបស់ខ្លួន ដែល បានធ្វើជាលក្ខណៈបុគ្គលនោះ អាចជាការឆ្លុះបញ្ចាំងនូវទស្សនៈតុលាការទាំងមូល និង មុខតំណែងតុលាការរបស់ខ្លួន ។ ដូច្នេះចៅក្រមត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្ននៅពេលធ្វើការថ្លែងជាសាធារណៈជាលក្ខណៈបុគ្គល ជាពិសេស ចៅក្រមត្រូវជៀសវាង ដាច់ខាតនូវការថ្លែង :

- ១-ទាក់ទងនឹងភាពចម្រើនចំណេះដឹងយោបាយ
- ២-ពាក់ព័ន្ធនឹងគណបក្សនយោបាយ
- ៣-នាំអោយមានវិវាទ ឬ ការទិស្សន៍បុគ្គលិកតុលាការ ដែលមានទស្សនៈផ្ទុយគ្នា
- ៤-បញ្ចេញទស្សនៈ ដែលបណ្តាលអោយមានភាពលំអៀង ឬ បុរេវិនិច្ឆ័យចំពោះរឿងក្តី ដែលខ្លួនទទួលបន្ទុក ឬ នឹងទទួលបន្ទុក ។
- ៥-ទាក់ទងនឹងការសម្រេចសេចក្តី ឬ សាលក្រមរបស់ខ្លួន ។

ប្រការ១៦ : ការអប់រំផ្នែកច្បាប់

ដោយផ្អែកលើចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ និង បទពិសោធន៍ផ្នែកកិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការ ចៅក្រមអាចរួម ចំណែកផ្តល់ការអប់រំផ្នែកច្បាប់ដល់ទាំងសាធារណៈជន ទាំងអ្នកមានវិជ្ជាជីវ័យច្បាប់ ។ ក្នុងន័យនេះចៅក្រមអាច :

- ១-ចូលរួមផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលច្បាប់ ដូចជា ការសរសេរ ការផ្តល់បទឧទ្ទេសនាម ឬ បង្រៀនអំពីច្បាប់
- ២-ចូលរួមជាសមាជិក នៃគណៈកម្មការកែទម្រង់ច្បាប់ និង តុលាការ ។

ប្រការ១៧ : ការដកខ្លួនរបស់ ចៅក្រម

ប្រសិនបើចៅក្រមមានមូលដ្ឋានច្បាស់ថា ខ្លួនមិនអាចសម្រេចសេចក្តី ដោយអនាគតិបានទេនោះត្រូវដកខ្លួន ពីការជំនុំជំរះ ដោយផ្អែកតាមក្រមនីតិវិធី ។

**ជំពូកទី៤
គោលការណ៍ គោលសុចរិត**

ប្រការ១៨ : គោលការណ៍

បុគ្គលសុចរិត គឺជាបុគ្គលដែលទៀងត្រង់ និង មិនប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ ។ គោលការណ៍មូលដ្ឋាននៃសីលធម៌ ដែលបុគ្គលសុចរិតត្រូវគោរពតាម នឹងមិនប្រែប្រួលឡើយ ទោះបីជាខ្លួននៅក្នុងតុលាការ ឬ ធ្វើសកម្មភាពផ្សេងទៅក្រៅ តុលាការក៏ដោយ ។ ទោះបីជាគុណភាពនៃភាពសុចរិត ដែលអាចធ្វើឱ្យចៅក្រមថែរក្សាបាននូវឯករាជភាព និង អនាគតិទាំង

ទិដ្ឋភាពខាងក្នុង និង ទិដ្ឋភាពខាងក្រៅ ។ ដូច្នេះចៅក្រមត្រូវតែជាបុគ្គលសុចរិតមិនត្រូវប្រើប្រាស់ ឬ ឱ្យគេប្រើប្រាស់ នូវកិត្យានុភាពនៃមុខតំណែងតុលាការរបស់ខ្លួន ដើម្បីទាញយកប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនឡើយ ។

ប្រការ១៩ : ព័ត៌មានសម្ងាត់

ព័ត៌មានសម្ងាត់ ដែលចៅក្រមដឹងមិនត្រូវយកទៅប្រើប្រាស់សម្រាប់សកម្មភាពណា ដែលមិនទាក់ទងនឹង កិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការឡើយ ។

ប្រការ២០ : ការទទួលយកអំណោយ (កាដូ)

ចៅក្រមត្រូវបែងចែកអោយបានច្បាស់លាស់នូវអំណោយ ដែលជូនឱ្យខ្លួនជាលក្ខណៈបុគ្គលពីមិត្តភក្តិ ក្នុងស្ថិតិ ឬ បងប្អូនសាច់ញាតិ និង អំណោយដែលជូនឱ្យខ្លួនជាលក្ខណៈផ្លូវការ ។ បញ្ហានិងមិនមានទេ ប្រសិនបើចៅក្រមទទួលយក អំណោយជាលក្ខណៈបុគ្គល និង មានតម្លៃតិចតួចហើយមិនមានការពាក់ព័ន្ធនឹងមុខតំណែងតុលាការ ឬ អយ្យការ ។

ចៅក្រមមិនត្រូវប្រើប្រាស់មុខតំណែងរបស់ខ្លួន ដើម្បីទាក់ទាញយកអំណោយ ការជប់ល្បែង ការខ្ចី ឬ ការ បំពេញចិត្តអ្វីឡើយ ។ ប៉ុន្តែ ចៅក្រម អាចទទួលយកនូវអំណោយដោយសារខ្លួនបានធ្វើបទឧទ្ទេសនាម ទទួលភ្ញៀវបរទេស ឬ ចូលរួមក្នុងកម្មវិធីផ្សេងៗ ប្រសិនបើអំណោយនោះមើលទៅឃើញថា មិនមានលក្ខណៈចម្រុះអាចទទួលយកបាន ។

ប្រការ២១ : អាកប្បកិរិយា និង ការបញ្ជាក់លើឯកសារនានា

ចៅក្រមមិនត្រូវធ្វើការបញ្ជាក់លើលិខិត ឬ ឯកសារនានាឱ្យមិត្តភក្តិ ឬ បងប្អូនសាច់ញាតិ ដោយប្រើប្រាស់ ឈ្មោះមុខតំណែង និង ឋានៈរបស់ខ្លួនឡើយ ។

ប្រការ២២ : ការប្រើប្រាស់នូវមុខតំណែងតុលាការ ឬ អយ្យការ

ចៅក្រមមិនត្រូវប្រើប្រាស់ឈ្មោះ មុខតំណែង និង ឋានៈរបស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យមានការផ្តាច់ផ្តុន ឬ យកចិត្តទុក ដាក់ពិសេស ឬ ដើម្បីស្វែងរកប្រយោជន៍ឡើយ ។ ឧទាហរណ៍ដូចជា : លិខិតដែលធ្វើឡើងជាលក្ខណៈឯកជនទាក់ទងនឹង បញ្ហាបុគ្គលរបស់ចៅក្រមមានជាអាទិ៍ ការទិញផ្ទះ ទិញរថយន្ត...ជាដើម ចៅក្រមត្រូវជៀសវាងប្រើប្រាស់ឈ្មោះមុខតំណែង និង ឋានៈតុលាការរបស់ខ្លួន ។

ប្រការ២៣ : ទំនាក់ទំនងជាមួយមន្ត្រី និង បុគ្គលិកតុលាការ

ចៅក្រមត្រូវប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយមន្ត្រី និង បុគ្គលិក ក្រោមឱវាទរបស់ខ្លួន ដោយភាពទន់ភ្លន់ និង សមរម្យ ។ ចៅក្រមត្រូវចេះអត់ធ្មត់ ដោយមិនបង្ហាញឱ្យឃើញនូវអាកប្បកិរិយាដែលខ្លួនមិនរីករាយ ឬ មិនសប្បាយចិត្ត ចំពោះនរណាម្នាក់ ប៉ុន្តែត្រាន់តែបង្ហាញអោយឃើញថា អំពើនោះនឹងមិនអាចទទួលយកបានទេ ។

ជំពូកទី៥

គោលការណ៍ សេចក្តីថ្លែង

ប្រការ២៤ : គោលការណ៍

ចៅក្រមត្រូវតែចងចាំថា ខ្លួនជាបុគ្គលដែលស្ថិតក្រោមការឃ្នាំមើលជាអចិន្ត្រៃយ៍ពីសាធារណៈជន ។ ដូច្នេះ

ចៅក្រមត្រូវទទួលយកការកាត់បន្ថយនូវសេរីភាព និង ឆន្ទៈផ្ទាល់របស់ខ្លួនខ្លះដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមើលឃើញថា មានតម្លៃ ។

ប្រការ២៥ : ការចូលរួមសាមញ្ញ ក្នុងកំណត់ លេខឈ្មោះ ជាសមាជិកភាពនៃសកម្មភាពកំណត់ ផ្សេងៗ

ចៅក្រមអាចប្រើប្រាស់សិទ្ធិ និង សេរីភាពរបស់ខ្លួនដូចប្រជាពលរដ្ឋដទៃ ក្នុងការកំណត់ផ្សេងៗនៅក្រៅ តុលាការបាន ។ ប៉ុន្តែចៅក្រមត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នថា ទោះបីជាសកម្មភាពកំណត់នោះស្របច្បាប់ ប្រជាប្រិយ និង អាចមាន ប្រយោជន៍ដល់សង្គមក៏ដោយ ក៏ពេលខ្លះអាចនាំឱ្យ ចៅក្រមបាត់បង់នូវសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដែរ ។ ចៅក្រមក៏ត្រូវរៀនរាល់ផងដែរ នូវកំណត់កំណត់ដែលមិនមានសេចក្តីថ្លៃថ្នូរគ្រប់គ្រាន់ ។

ប្រការ២៦ : ការចូលរួមជាមួយសាធារណៈជន

ចៅក្រមអាចចូលរួមជាមួយសាធារណៈជន ក្រៅតុលាការ ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងសង្គម និង អាចធ្វើសកម្មភាព ដូចជា បញ្ចេញមតិលើប្រធានបទដែលមិនមែនជាច្បាប់ និង សំដែងសកម្មភាពទាក់ទងនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រ ការអប់រំ វប្បធម៌ សិល្បៈ កីឡា ឬ សកម្មភាពសង្គមប្រហាក់ប្រហែលនេះបាន ។

ប្រការ២៧ : ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ

ចៅក្រមមិនត្រូវត្អូញត្អែរអំពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនប្រាប់បុគ្គលដែលមានរឿងក្តីឡើយ ។

ប្រការ២៨ : អតីតចៅក្រម

អតីតចៅក្រមអាចប្រើប្រាស់សិទ្ធិ និង សេរីភាព ដើម្បីដឹកនាំជីវភាពរបស់ខ្លួនដូចពលរដ្ឋដទៃដែរ ។ ប៉ុន្តែ អតីតចៅក្រមមិនត្រូវនិយាយ ឬ ធ្វើសកម្មភាពណាមួយ ដែលអាចមើលឃើញថា ខ្លួនធ្វើក្នុងនាមតុលាការ ឬ ពាក់ព័ន្ធ នឹងអំណាចតុលាការឡើយ ។

**ជំពូកទី ៦
គោលការណ៍ វិស័យការពារ**

ប្រការ២៩ : គោលការណ៍

ចៅក្រមត្រូវធានាថា ខ្លួនបំពេញកិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការប្រកបដោយវិរិយភាព គឺត្រូវព្យាយាមខិតខំ ប្រឹងប្រែងបំពេញកិច្ចការតុលាការអោយបានឆាប់រហ័ស និង មានសុក្រិតភាព ថែរក្សា និង បង្កើននូវចំណេះដឹងជំនាញ របស់ខ្លួន ដើម្បីបំពេញកិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការឱ្យបានសុក្រិត និង មានគុណភាព ។

ចៅក្រម មិនត្រូវធ្វើកិច្ចការអ្វីដែលមានវិសមភាពជាមួយនឹងការទទួលខុសត្រូវប្រកបដោយវិរិយភាព នៃកិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការឡើយ ។

ប្រការ៣០ : អត្ថិភាពនៃមូលដ្ឋាន ឬ សំអាងហេតុនៃសេចក្តីសម្រេច

ការរៀបចំមូលដ្ឋាន ឬ សំអាងហេតុនៃសេចក្តីសម្រេច គឺជាដំណើរការលំបាក និង ប្រើប្រាស់ពេលច្រើន ។ ក្នុងន័យនេះ ចៅក្រម ត្រូវមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីស្រាវជ្រាវ ពិភាក្សា និង សរសេរនូវមូលដ្ឋាន ឬ សំអាងហេតុ នៃសេចក្តីសម្រេចនោះ ។ ប៉ុន្តែចៅក្រមមិនត្រូវអូសបន្លាយពេលវេលានេះរហូតដល់ចាត់របងយុត្តិធម៌ឡើយ ។

ប្រការ៣១ : កិច្ចការអាទិភាព

កិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការរបស់ចៅក្រមមានអាទិភាពជាងកិច្ចការដទៃ ។ ចៅក្រមត្រូវធានាថា កិច្ចការដទៃដែលខ្លួនត្រូវបំពេញនៅក្រៅតុលាការ ដូចជាសមាជិកភាពនៃគណៈកម្មការ ឬ ក្រុមប្រឹក្សាណាមួយ មិនត្រូវខានដល់ប្រសិទ្ធិភាពនៃកិច្ចការរបស់តុលាការ ឬ អយ្យការឡើយ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះចៅក្រមណាម្នាក់ដែលត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យទទួលបន្ទុកកិច្ចការរដ្ឋបាល ឬ កិច្ចការដទៃ បន្ថែមលើកិច្ចការតុលាការ ឬ អយ្យការ គប្បីទទួលបាននូវការផ្តល់ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអោយចៅក្រមនោះបំពេញកិច្ចការទាំងនោះប្រកបដោយវិធរភាព ។

ប្រការ៣២ : ការត្រួតពិនិត្យបុគ្គលិកតុលាការ ឬ អយ្យការក្រោមឱវាទ

បច្ចុប្បន្ននេះចៅក្រម បំពេញកិច្ចការតុលាការផង និង កិច្ចការរដ្ឋបាលខ្លះផង ។ ដូច្នេះកិច្ចការខ្លះត្រូវបំពេញដោយបុគ្គលិកតុលាការ ឬ អយ្យការក្រោមការត្រួតពិនិត្យ និងណែនាំពីចៅក្រម ។ ក្នុងន័យនេះចៅក្រមត្រូវត្រួតពិនិត្យលើបុគ្គលិកតុលាការ ឬ អយ្យការទាំងនោះឱ្យបំពេញកិច្ចការដែលខ្លួនទទួលខុសត្រូវប្រកបដោយវិធរភាព ។

ប្រការ៣៣ : សកម្មភាពផ្ទាល់ខ្លួន និងការទទួលស្គាល់

ធនាគាររបស់ចៅក្រមក្នុងការបំពេញកិច្ចការ តុលាការ ឬ អយ្យការរបស់ខ្លួនប្រកបដោយវិធរភាព គឺពឹងផ្អែកទៅលើទំហំការងារ បុគ្គលិកជំនួយគ្រប់គ្រាន់ សម្ភារៈសម្រាប់បម្រើការងារគ្រប់គ្រាន់ និង ពេលវេលា ។ ដូច្នេះចៅក្រម គប្បីទទួលបានបុគ្គលិកជំនួយគ្រប់គ្រាន់ សម្ភារៈសម្រាប់បម្រើការងារគ្រប់គ្រាន់ និង ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបំពេញកិច្ចការតុលាការ ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ពេលវេលា និង សម្ភារៈផ្ទាល់ខ្លួនឡើយ ។

**ក្រសួងធនធានមនុស្សក្រុងភ្នំពេញនៃអង្គចៅក្រម យល់ក្លាម
នាសម័យប្រជុំលើកទី ១៣ ថ្ងៃទី ០៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៧**

ព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៧

ក្លាមប្រធាន

ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម

ស សីហមុនី

នរោត្តម សីហមុនី